

قانون برنامه عمرانی سوم کشور

فصل اول - برنامه

ماده ۱ - دولت مکلف است از محل درآمدهای مندرج در این قانون طرف مدت پنجسال و نیم که از اول مهر ماه ۱۳۴۱ شروع میشود مبلغ دویست و سی میلیارد ریال در اختیار سازمان برنامه بگذارد که طبق جدول کلی پیوست به این قانون بمصرف اجرای برنامه عمرانی سوم بر ساند.

ماده ۲ - اعتبار فوق شامل سرمایه‌گذاری کلیه مؤسسات دولتی در دوره برنامه سوم و همچنین هزینه نگاهداری واداره تأسیساتی که در اثر اجرای برنامه بوجود میآید خواهد بود و هیچیک از وزارت‌خانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت به استثنای دستگاه‌های انتظامی و شهرداریها مجاز نیستند بدون موافقت هیأت عالی برنامه مبادرت به سرمایه‌گذاری بنمایند.

تبصره - منظور از سرمایه‌گذاری در این قانون تخصیص اعتبار و مصرف آن برای یکی از امور تولیدی و عمرانی است که ضمن صورت فدوی و بندگانی برنامه تعیین میشود.

ماده ۳ - هیئت عالی برنامه میتواند بنابر احتياجات طرح‌ها در داخل هر فصل برنامه اعتبار هر بند را تا حدود بیست درصد اعتبار همان بند کاهش یا افزایش بدهد.

کاهش یا افزایش اعتبار هر فصل تا حدود بیست درصد اعتبار همان فصل موکول بموافقت هیئت عالی برنامه و تصویب کمسونهای برنامه محلسین خواهد بود.

KMH

۳۱۹۹

/ ۱۲۸

۱۲۷

۳

۱۲۶

۷۳۸۵۵

سازه . . .

تاریخ . . . ۱۷ مرداد ۱۳۴۱

ماده ۴ - تقسیم سنواتی اعتبار موضوع ماده یک بر اساس فصول و بندهای برنامه بقرار زیر تعیین میشود.

نیمه دوم سال ۱۳۴۱	۷/۳۰ میلیارد ریال
۱۳۴۲	« ۱۸/۸۵
۱۳۴۳	« ۳۰/۶۰
۱۳۴۴	« ۴۰/۲۵
۱۳۴۵	« ۶۰/۰۰
۱۳۴۶	« ۷۳/۰۰

سازمان برنامه میتواند با موافقت هیئت عالی برنامه و تصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین تغییراتی را که در تقسیم سنواتی فوق ضروری بداند بدهد بدون اینکه در کل مبلغ اعتبار تقلیلی حاصل شود.

فصل دوم - درآمد برنامه

ماده ۵ - سهمی از درآمد نفت که در هر سال (یا قسمتی از سال) طی دوره برنامه عاید دولت میشود بمحض وصول طبق جدول زیر در حساب مخصوصی به‌نام «حساب درآمد برنامه» در بانک مرکزی سپرده خواهد شد.

نیمه دوم سال ۱۳۴۱	۵۵ درصد درآمد نفت
(بارعايت قانون بودجه سال ۱۳۴۱)	
۱۳۴۲	۶۰ درصد درآمد نفت
۱۳۴۳	« « ۶۵
۱۳۴۴	« « ۷۰
۱۳۴۵	« « ۷۵
۱۳۴۶	« « ۸۰

در موقع پرداخت اقساط فوق وجوده مر بوط بهزینه طرحهای عمرانی مستمر دولت که ضمن برنامه سوم منظور شده است و هزینه نگاهداری و اداره تأسیساتی

که در اثر اجرای بیانیه بوجود آمده است بر اساس اعتبارات عمرانی مصوب و بتر تیپیکه بین وزارت دارائی و سازمان برنامه توافق خواهد شد از اقساط مزبور کسر خواهد گردید.

تبصره ۱ – در آمد نفت مذکور در این ماده عبارت است از جمع وجوهیکه بموجب قرارداد نفت مصوب ششم آبانماه ۱۳۳۳ (اعم از مالیات بردرآمد پرداخت مشخص) عاید دولت ایران میشود (اقساط بدھی دولت بشرکت سابق نفت ایران و انگلیس «موضوع ماده یک قسمت دوم قرارداد مزبور» که در موقع خود پرداخت گردیده از این رقم موضوع میگردد) و همچنین هر درآمد دیگری که دولت ایران از منابع نفت طبق قراردادهای موجود یا قردادهاییکه بعداً منعقد خواهد نمود بdst میآورد.

تبصره ۲ – علاوه بر درآمدهای مذکور در این ماده درآمدهای متفرقه سازمان برنامه که ناشی از اجرای طرحهای تولیدی و عمرانی میباشد و همچنین دریافتیهای با بت و ام-ای پرداختی سازمان برنامه نیز بحساب درآمد منظور خواهد شد.

ماده ۶ – دولت مجاز است بمنتظر جبران کمبود درآمد مذکور در ماده ۵ نسبت به اعتبارات برنامه سوم حداقل تا میزان مندرج در تبصره یک ماده واحد، مصوب ۱۸ خردادماه ۱۳۴۵ در مدت پنجسال و نیم اجرای برنامه از اعتبارات خارجی استفاده نماید.

وجه حاصل از وامهای فوق در «حساب درآمد برنامه» متصرکز خواهد گردید.

اصل و بهره وامهای مذکور در دوره برنامه سوم از محل درآمد برنامه و پس از آن از محل درآمد عمومی کشور قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۷ – برداشت وجه از «حساب درآمد برنامه» منحصر ادار اختیار سازمان برنامه خواهد بود و وجوه برداشتی در موارد زیر بمصرف خواهد رسید.

الف - پرداخت هزینه عملیات عمرانی و هزینه‌های اداری سازمان برنامه.

ب - پرداخت اقساط اصل و بهره وامهای که برای اجرای اجرای برنامه دوم تحسیل شده است و وامهای که دولت طبق ماده ۶ این قانون تحسیل خواهد نمود.

ج - پرداختهای که سازمان برنامه بموجب ماده ۳۲ این قانون بعمل خواهد آورد.

فصل سوم - سازمان برنامه

ماده ۸ - سازمان برنامه دارای شخصیت حقوقی واستقلال مالی است و وظایف آن عبارت است از:

اول - بررسی و تصویب طرحهای مربوط بفصول و بندهای برنامه و محول کردن اجرای آنها بدستگاههای اجرائی و نظارت در اجرای صحیح طرحها طبق فصل ششم این قانون.

دوم - پرداخت هزینه اجرای طرحهای مصوب و نگاهداری حسابها و ممیزی اسناد.

سوم - تنظیم گزارش‌های اجرای برنامه و حساب عملیات و تسليم آن به مقامات مربوط طبق مواد بیست و پنج و بیست و هشت این قانون.

چهارم - تمرکز امور کمکهای خارجی بلاعوض (اعم از مالی و جنسی و فنی) و وامهای خارجی وهم آهنگ ساختن آن با برنامه و نمایندگی دولت درمذاکرات مربوط به وامها.

پنجم - بررسی و تهیه پیشنهاد بدولت در مورد وضع قوانین در باره هر نوع اقدام که برای حسن اجرای برنامه لازم شناخته شود.

ششم - تسویه حساب برنامه هفت ساله دوم و پرداخت دیون و وصول مطالبات آن طبق ماده سی و دو این قانون.

هفتم- تهیه برنامه سازمانی چهارم و تسليم آن بمقامات مربوط حداقل ۶ماه

قبل از پایان برنامه سویم.

هشتم - تهیه گزارش اقتصادی سالانه با همکاری وزارت دارائی و وزارت اقتصاد و بانک مرکزی ایران و همچنین تخصیص اعتبارات عمرانی برای هر سال برنامه.

نهم - تشکیل دفتر بودجه بمنظور تهیه و تنظیم و تمرکز بودجه عادی و عمرانی کل کشور با توجه بقانون طرز تهیه و تنظیم بودجه کل کشور مصوب تیرماه ۱۳۴۵.

ماده ۹ - مسئولیت امور سازمان برنامه با نخست وزیر است.
سازمان برنامه تحت نظر یک مدیر عامل اداره میشود که در مقابل نخست وزیر مسئول میباشد.

مدیر عامل سازمان برنامه بنابه پیشنهاد نخست وزیر و بمحض فرمان همايونی برای تمام مدت برنامه منصوب میشود.

مدیر عامل سازمان برنامه موظفاً انجام خدمت نموده و جز انجام این وظیفه حق ندارد هیچ نوع شغل آزاد یا سمت دولتی دیگر داشته باشد. حقوق و مزایای مدیر عامل از طرف هیئت دولت تعیین میشود.

اختیارات مدیر عامل سازمان برنامه بقرار زیر است:

۱- اداره امور سازمان برنامه بر اساس وظائفیکه این قانون بسازمان مزبور محول نموده است.

۲- تعیین تشکیلات سازمان برنامه و اداره امور استخدامی طبق آئین نامه استخدامی سازمان برنامه.

۳- امضاء اسناد واوراق بهادر و نامهها و عقد قراردادهای مربوط به برنامه.

۴- تهیه آئین نامههای مذکور در این قانون و تسليم آن برای تصویب بمقامات صلاحیتدار.

۵- نمایندگی سازمان برنامه در مقابل وزارتتخانهها و مؤسسات دولتی و

کمیسیونهای برنامه و سایر کمیسیونهای مجلسین و افراد و مؤسسات خصوصی داخلی و خارجی و محاکم با حق توکیل غیر.

مدیر عامل میتواند با مسئولیت خود هر قسمت از اختیارات خود را که لازم بداند کنباً بهر یک از کارمندان سازمان برنامه تفویض نماید.

فصل چهارم - هیئت عالی برنامه

ماده ۱۰- از نظر هم آهنگ کردن فعالیتهای اقتصادی دستگاههای مختلف دولت و نیز بمنتظر تأمین حسن اجرای برنامه هیئتی بنام (هیئت عالی برنامه) تحت ریاست نخست وزیر و عضویت ۶ نفر اشخاص زیر تشکیل میشود:

وزیر دارائی.

وزیر اقتصاد.

رئیس کل بانک مرکزی ایران.

سه نفر شخصیت مطلع که برای تمام مدت برنامه به پیشنهاد مدیر عامل سازمان برنامه بتصویب هیئت وزیران انتخاب میشوندو حق حضور آنان در صورتیکه از صندوق دولت حقوقی دریافت نمیدارند با تصویب هیئت دولت تعیین خواهد شد.

جلسات هیئت عالی برنامه با حضور لااقل ۵ نفر رسمیت خواهد یافت و نسبت به موضوعات مطروحه رأی لااقل ۴ نفر معتبر خواهد بود. جلسات مزبور با دعوت مدیر عامل سازمان برنامه حداقل ماهی یکبار با حضور او تشکیل میشود و در غیاب مدیر عامل معاونیکه از طرف او تعیین شده است حضور خواهد یافت.

ماده ۱۱- وظایف هیئت عالی برنامه به قرار زیر است:

۱- توصیه نسبت به اتخاذ سیاستهای اقتصادی و مالی و اداری و اجتماعی دولت و مقررات مربوطه با توجه بگزارش اقتصادی سالانه مذکور در بند ۸ ماده هشتم.

۲- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به مشی اجرای برنامه و نوع حدود عملیات سالانه.

۳- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به مسائلی که وزارت خانه‌ها ضمن اجرای برنامه با آن مواجه میشوند.

۴- تصویب اعتبارات تحرانی هرسال.

۵- اظهار نظر نسبت به پیشنهادات سازمان برنامه در مورد تغییر اعتبار برنامه.

فصل پنجم - هیئت عامل برنامه

ماده ۱۳- هیئت عامل برنامه مرکب است از مدیر عامل سازمان برنامه با سمت ریاست هیئت و چهار نفر عضو که از اشخاص با تجربه و بصیر در رشته‌های مختلف مربوط به برنامه برای تمام مدت برنامه بنابه پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیئت وزیران منصوب میشوند.

در صورت احراز عدم صلاحیت یا فوت یا استعفای هر یک از اعضای هیئت عامل جانشین او بهمن ترتیب برای بقیه مدت منصوب خواهد شد.

چهار نفر عضو هیئت عامل موظفاً انجام خدمت نموده و جزانجام این وظیفه حق ندارند هیچ نوع شغل یا سمت دولتی یا غیردولتی دیگرداشته باشند (با استثنای مؤسسات خیریه آنهم غیر موظف) و از نظر تشکیلاتی و امور استخدامی (جز نحوه عزل و نصب) تابع سازمان برنامه و آئین نامه استخدامی آن خواهند بود. حقوق و مزایای هیئت عامل توسط هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۱۴- وظائف هیئت عامل برنامه بقرار زیر است:

۱- تصویب طرحهای اجرائی و روش اجرای آنها در حدود مصوبات هیئت عالی برنامه.

۲- تصویب قراردادها - هیئت میتواند برای فعالیتهای مشابه در رشته‌های مختلف طرح قراردادهای نمونه تصویب نماید.

۳- تصویب پیشنهادهای ترک مناقصه و مزایده.

۴- تصویب پیشنهادهای ارجاع به داوری و تعیین داور و تفویض اختیارصلاح و تصویب پیشنهادهای مربوط بصلاح و اصلاح دعاوی.

تبصره - در مورد تغییر یا رد موضوعهای پیشنهادی، هیأت عامل موظف است پس از استماع توضیحات نماینده دستگاه مربوط تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

ماده ۱۴ – جلسات هیئت عامل با حضور لااقل سه نفر که یکی از آنها مدیر عامل یا معاون او خواهد بود رسمیت خواهد یافت و نسبت به موضوعات مطروحه لااقل رأی سه نفر معتبر خواهد بود.

فصل ششم - تهیه و اجرای طرحهای عمرانی و نظارت بر آنها

ماده ۱۵ – سازمان برنامه قبل از خاتمه هر سال ارقام اعتبارات عمرانی سال بعد را با توجه به ماده ۲ با همکاری دستگاههای اجرائی تهیه و پس از تصویب هیئت عالی برنامه بمرحله اجرا خواهد گذارد.

ماده ۱۶ – سازمان برنامه اجرای طرحهای عمرانی را پس از رسیدگی و تصویب بعده وزارتتخانه‌ها و دستگاههای دولتی مسئول و مؤسسات عمومی و عام المتعه محول خواهد نمود و مساعدت‌های لازم را بمنظور تجهیز و آماده نمودن این دستگاهها بعمل خواهد آورد.

برای اجرای طرحهای که جزء فعالیت هیچیک از وزارتتخانه‌ها و دستگاههای دولتی موجود نباشد و اداره کردن تأسیساتی که در اثر اجرای آن بوجود می‌آید دستگاههای مناسبی با تصویب هیئت دولت تحت نظر یکی از وزارتتخانه‌ها یا سازمان برنامه ایجاد خواهد گردید.

تبصره – سازمان برنامه می‌تواند اجرای طرحهای را که در دوره برنامه دوم مستقیماً بعده داشته است تا خاتمه عملیات این طرحها بهمان نحو ادامه دهد.

ماده ۱۷ – برنامه‌های عمرانی استانها و فرمانداریهای کل را سازمان برنامه با توجه به نظر استانداران و فرمانداران کل تهیه مینماید و هر سال طرحهای از قبیل راههای فرعی و آموزشگاهها و درمانگاهها و امور اجتماعی شهرها و روستاهای آبیاری و کشاورزی را که اجرای آنها در محل بدون احتیاج بمراجعه بمرکز امکان پذیر باشد پس از تصویب به استانداران و فرمانداران کل ابلاغ خواهد نمود تا طبق مقررات سازمان برنامه اجرا نمایند.

برای آنکه استانداران و فرمانداران کل بتوانند احتیاجات عمرانی منطقه

خود را پیش بینی نموده اجرای آنها مجهز شوند سازمان برنامه کارمندان فنی در اختیار آنها خواهد گذاشت که زیر نظر آنها انجام وظیفه نمایند.

ماده ۱۸ – در مورد فعالیتهای عمرانی شهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها و مؤسسات عمومی و عام المتفقه‌ای که طبق قوانین کشور تشکیل شده است سازمان برنامه بارعايت اولویت شهرهائی که از جهت اقلیمی و جغرافیائی و در آمد واستفاده از کمکهای عمومی دولت در وضع نامساعدی قرار دارند و همچنین با درنظر گرفتن جدول اولویت طرحهای مربوط بتأمین آب مشروب و برق و طرحهای حفاظتی و بهداشتی و تهیه مسکن و تلفن با اعطای وام و کمکهای رایگان فنی و غیرفنی مبادرت خواهد نمود.

طرز اجرای این ماده و همچنین میزان وام و کمک بلاعوض و بهره و مدت وام طبق آئین نامه‌ای خواهد بود که از طرف سازمان برنامه تهیه و تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره – قردادهائی که سازمان برنامه طبق مقررات قانون برنامه هفت ساله دوم برای اجرای بعضی طرحها با شهرداریها منعقد نموده تا خاتمه عملیات این طرحها بقوت خود باقی خواهد بود و سازمان برنامه میتواند بمنظور کمک بشهرداریها اقساط معوقه بدھی و مانده سهمیه آنها را از هزینه اجرای طرحها که طبق قراردادهای منعقده باید تا آخر شهریور ماه ۱۳۴۱ بحساب سازمان پرداخت گردد در مدت اجرای بقیه عملیات طرحها تقسیط و دریافت دارد.

ماده ۱۹ – برای تشویق و بکارانداختن سرمایه گذاری خصوصی در فعالیتهای عمرانی و تولیدی که در جهت هدفهای برنامه سوم باشد سازمان برنامه میتواند مستقیماً یا از طریق مؤسسات اعتباری وجود لازم را بصورت وام در اختیار افراد و مؤسسات خصوصی بگذارد و یا در سرمایه گذاری با این مؤسسات مشارکت نماید همچنین سازمان برنامه میتواند کمکهای فنی لازم را برای تهیه طرحهای عمرانی و تولیدی خصوصی که منطبق با برنامه سوم باشد بعمل آورد.

ماده ۳۰ - هریک از وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرائی باید بمنظور تهیه طرح‌های عمرانی دفتری برای طرح‌ریزی ایجاد نماید.

سازمان برنامه میتواند تهیه طرح‌های عمرانی را مستقیماً عهده‌دار گردد و یا بوزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی و مؤسسات عمومی و عام المتعه محول و در صورت ضرورت در تهیه طرح‌ها به آنها کمک نماید.

ماده ۳۱ - دستگاه‌های اجرائی مکلفند در پیشرفت طرح‌های عمرانی عملیات مستمر و غیر مستمر هر اقتدار دائم بعمل آورند و منظماً گزارش‌های سازمان برنامه بدهند سازمان برنامه از جهت رعایت دستورالعمل‌ها و مقررات برنامه و پیشرفت طرح‌ها طبق برنامه کار پیش‌بینی شده و تطبیق عملیات با مشخصات تعیین شده و عدم تجاوز از اعتبارات مصوب طرح نظارت خواهد نمود.

نظارت در اجرای طرح‌های که توسط اشخاص و مؤسسات خصوصی انجام می‌شود و سازمان برنامه طبق ماده ۱۹ از راه مؤسسات اعتباری به آنها و امیده‌های بینایند کی از طرف سازمان برنامه توسط مؤسسات اعتباری مزبور بعمل خواهد آمد و سازمان برنامه در موارد لازم مستقیماً نظارت خواهد نمود.

ماده ۳۲ - برای انجام مطالعات فنی و تهیه برآوردها و نقشه‌ها و نظارت فنی در اجرای طرح‌ها در مواردی که ضرورت ایجاب می‌کند سازمان برنامه و دستگاه‌های اجرائی میتوانند با مهندسین مشاور و دیگر کارشناسان (اعم از افراد یا مؤسسات ایرانی و خارجی) قرارداد منعقد نمایند. تشخیص صلاحیت مهندسین مشاور یا کارشناسان باید با موافقت قبلی هیئت‌عالی برنامه بعمل آید.

ماده ۳۳ - سازمان برنامه و دستگاه‌های اجرائی در مورد اجرای طرح‌های عملیات عمرانی غیرمستمر تابع آئینه‌های حسابداری و معاملاتی خواهند بود که بنا پیشنهاد سازمان برنامه بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید در مورد طرح‌های عملیات عمرانی مستمر از نظر تبعیت از آئینه‌های حسابداری و معاملاتی سازمان برنامه و یا مقررات جاری وزارت دارایی نحوه عمل طبق توافق بین

سازمان برنامه و وزارت دارای خواهد بود.

تبصره - سازمان بر ^{نامه} میتواند در مورد طرحهایی که بتشخیص سازمان ماهیت و طرز اجرای آن ایجاب میکند تبعیت از آئینه‌ها و مقررات خاص دستگاههای اجرائی را تصویب نماید.

ماده ۳۴ - سازمان برنامه هر سه ماه گزارشی از پیشرفت عملیات برنامه را تسلیم نخست وزیر خواهد نمود. سازمان برنامه منتهی تا سه‌ماه پس از پایان هر سال گزارش جامعی از فعالیتهای عمرانی که از شروع برنامه سوم تا پایان سال مزبور صورت گرفته به انضمام صورت حسابی ازدرآمدتها و پرداختهای دوره مزبور برای تقدیم به مجلسین بنخست وزیر تسلیم مینماید. در این گزارش توجه خاصی نسبت به این موضوع که هدفهای برنامه تا چه حد تحقق یافته است خواهد شد.

ماده ۳۵ - دستگاههای اجرائی مکلفند منظمًا کلیه ارقام و اطلاعاتی را که برای تهیه گزارش‌های موضوع مواد ۲۴ و ۲۷ این قانون ضروری است بسازمان برنامه تسلیم دارند و کلیه اوراق و اسناد خرج و دفاتر مربوط به اجرای طرحها را در اختیار سازمان مزبور بگذارند و وسائل نظارت و رسیدگی دقیق را از هر حیث فراهم سازند.

در صورت تخلف دستگاههای اجرائی از مقررات این ماده و ماده ۲۱ و تأخیر و مسامحه در انجام کار سازمان برنامه اقدامات لازم را معمول و در صورت اقتضاء از پرداخت وجه برای اجرای بقیه عملیات طرحها بدستگاههای مزبور خودداری مینماید و این عملیات را بنحوی که مقتضی بداند به اتمام خواهد رسانید و مراتب را بدولت گزارش خواهد داد.

در مواردیکه پرداخت هزینه‌های عملیات عمرانی توسط وزارت دارائی بعمل می‌آید سازمان برنامه موارد تخلف و نظرات خود را بوزارت دارائی اطلاع خواهد داد تا اقدامات لازم از طرف آن وزارت بعمل آید.

فصل هفتم - هیئت حسابرسی برنامه

ماده ۳۶ - هیئت حسابرسی برنامه مرکب خواهد بود از سه نفر حسابرس با تجربه و بصیر که دو نفر از آنان از طرف مجلس شورای ملی از میان فهرست نفری و یک نفر دیگر از طرف مجلس سنا از میان فهرست سه نفری که دولت پیشنهاد مینماید برای مدت یک سال انتخاب میشوند و تا انتخاب جانشین خود به این سمت باقی خواهند ماند در صورت فوت یا استعفای هر یک از اعضای هیئت مزبور جانشین او بترتیب مقرر در فوق از طرف مجلس شورای ملی یا مجلس سنا انتخاب خواهد شد.

حقوق و مزایای اعضای هیئت حسابرسی برنامه از طرف هیئت وزیران تعیین و از محل بودجه اداری سازمان برنامه پرداخت خواهد شد. اعضای هیئت حسابرسی موظفاً انجام خدمت نموده و جز انجام این وظیفه حق ندارند هیچ نوع شغل یا سمت دولتی یا غیردولتی دیگر داشته باشند.

ماده ۳۷ - سازمان برنامه حسابهای نهائی عملیات مالی هر سال خود را شامل اقلام کلیه درآمدها و اعتبارات مصوب و کلیه هزینه ها بتدریج که اسناد مربوط ممیزی میشود بمنتظر حسابرسی تسليم هیئت حسابرسی برنامه مینماید و آن قسمت از اسناد هزینه را که هیئت مزبور بخواهد ارسال میدارد.

تسليم صورت حسابها و اسناد و مدارک فوق باید بنحوی باشد که تمام آنچه مربوط به هر سال است حداقل تا آخر آبان ماه سال بعد به هیئت حسابرسی برنامه تسليم گردد هیئت مزبور مکلف است محاسبات سال قبل را از جهت تطبیق هزینه ها با اعتبارات و طرحهای مصوب و مقررات مربوط رسیدگی نموده چنانچه ایراد و اشکالی دید نظر خود را بمدیر عامل سازمان برنامه بدهد.

در صورتی که بین مدیر عامل سازمان برنامه و هیئت حسابرسی اختلاف نظری باقی بماند مرجع رسیدگی با آن نخست وزیر میباشد.

حسابهای نهائی هر سال که بترتیب فوق رسیدگی میشود حداقل تا ۱۵

اسفیدماه سال بعد بوراوند مارانی ارسال تا ضمن لایحه تقریغ بودجه تقدیم مجلس شورای ملی گردد هیئت بررسی موظف است یک نسخه از گزارش و نظرات خود را بکمیسیونهای برنامه مجلسین تقدیم دارد.

ماده ۲۸ - بمنظور اینکه هیئت حسابرسی برنامه بتواند بنحو احسن انجام وظیفه نماید سازمان برنامه باید کارکنان و وسائل و تسهیلات لازم را در حدود بودجه سالانه مصوب در اختیار هیئت مزبور بگذارد. هزینه حسابرسی برنامه و تعداد کارکنان مورد نیاز ضمن بودجه اداری هر سال سازمان برنامه بطور مشخص تعیین میشود و اعتبار مربوط طبق مقررات و آئین نامه های سازمان برنامه به صرفه میرسد.

فصل هشتم - مقررات مختلف

ماده ۲۹ - هر گاه برای اجرای طرحها احتیاج بخبریدار ارضی (اعم از دائرو و بایر) و ابنيه و تأسیسات متعلق به افراد یا مؤسسات خصوصی پیدا شود بطریق زیر عمل خواهد شد.

۱- هر گاه نسبت به بهای اراضی و ابنيه و تأسیسات بین مقامات اجرا کننده طرح و مالک توافق حاصل نشود بها بوسیله هیئتی مرکب از وزیر کشور - دادستان کل - مدیر کل ثبت یا نمایندگان آنها با توجه بنتظر کارشناسان فنی تعیین خواهد شد و رأی هیئت قطعی است.

۲- ملاک تعیین قیمت عبارتست از بهای عادله اراضی و ابنيه و تأسیسات مشابه واقع در حوزه عملیات در سال قبل از تاریخ تصویب طرح.

۳- پرداخت قیمت اراضی ابنيه و تأسیسات بمالک آن بر اساس قیمت عادله فوق به اضافه پنج درصد آن خواهد بود. اگر مالک در محل ساکن باشد علاوه بر پنج درصد فوق ده درصد بقیمت عادله افزوده خواهد شد و هر گاه مهر اعашه او منحصر به درآمد همان مالک متصرفی باشد پانزده درصد دیگر از این بابت به او پرداخت خواهد گردید.

۴- در مورد املاک مزروعی علاوه بر آنچه طبق بند های ۲ و ۳ فوق به مالک

پرداخت میشود و معادل پانزده درصد قیمت عادله مذکور در بند ۲ فوق بین زارعین و خوش نشینان و بزرگرانی که محل را ترک مینمایند به نسبت تعداد عائله تحت تکفل آنها بوسیله فرماندار محل تقسیم خواهد شد.

۵- در صورتیکه طبق نظر اداره کشاورزی محل زارعین حقوقی در آن ملك داشته باشد حقوق زارعین ذیقوع از قیمت ملك کسر و بنوی حقوق پرداخت و بقیه بمالک پرداخت خواهد شد.

۶- تصرف اراضی و ابنیه و تأسیسات بعد از پرداخت تمام قیمت معین شده بمالک یا تودیع آن در صندون ثبت محل مجاز و نسبت به املاک موقوفه‌ای که فروش آنها مجاز نیست بطريق اجاره طویل‌المدت یا تبدیل به احسن استفاده خواهد شد.

۷- در صورتیکه مالک به انتقال ملك و تحويل آن رضایت نداهد پس از تودیع قیمت ملك در صندوق ثبت دادستان محل از طرف او سند انتقال ملك مورد نظر را امضاء و ظرف یکماه به تخلیه قطعی ملك مذکور اقدام مینماید.

۸- اراضی واقع در خارج از محدوده شهرها که در مسیر راههای اصلی یا فرعی و یا خطوط مواسلاتی و برق و مجاری آب و لوله‌های گاز و نفت قرار میگیرد با رعایت حریم مورد لزوم که طبق تصویب‌نامه هیأت وزیران معین خواهد شد از طرف دولت مورد استفاده واقع میشود و از بابت این حق ارتقاء وجهی پرداخت نخواهد شد در صورتیکه مستحداثات و اعیانی وجود داشته باشد که بر اثر احداث تأسیسات فوق الذکر از بین برود و یا خساراتی به آنها وارد شود مؤسسات دولتی مربوط باید قیمت اعیانی از بین رفته را طبق مقررات این قانون پردازند و یا خسارات وارده بکلیه ذوی حقوق را جبران کنند.

ماده ۳۰- اضافه ارزشی که در نتیجه اجرای عملیات عمرانی توسط مقامات اجرا کننده طرح اعم از وزاره‌تخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و همچنین شهرداریها در املاک خصوصی واقع در حوزه آن عملیات و بدون سعی و عمل مالک

حاصل میگردد مشیز مقررات زیر خواهد بود.

اضافه ارزش عبارتست از تفاوت بین قیمت ملک اعم از دائر یا بایر در سال قبل از تاریخ تصویب طرح و قیمت آن در تاریخ شروع بهره برداری از تأسیسات ایجاد شده.

۱- هر گاه تفاوت حاصله بیست درصد یا کمتر از آن باشد مالک از پرداخت حق اضافه ارزش معاف است و از مازاد بیست درصد نصف آن متعلق بدولت یا شهرداری محل خواهد بود.

۲- اعیانی و اراضی زراعتی که در آغاز برنامه عمرانی سوم سابقه زراعت داشته تا وقتیکه زراعت میشود و باغات تا وقتیکه مالک استفاده محصلوں از آن مینماید از پرداخت اضافه ارزش معاف است و در صورتیکه مالک اراضی زراعتی و باغات از آبی که در اثر عملیات عمرانی بدست آمده بمقدار بیشتری استفاده نماید حقابه مناسبی خواهد پرداخت.

برای تعیین حدود اراضی که مشمول پرداخت حق اضافه ارزش میشود و تشخیص اضافه ارزش و میزان آن کمیسیونی مرکب از نماینده دادگستری محل و رئیس ثبت و رئیس کشاورزی یا نمایندگان آنها با حضور مالک یا نماینده او و در صورت عدم حضور مالک یکتقر معتمد محل و نماینده مقامی که عملیات عمرانی را انجام داده است تشکیل خواهد شد و نظر این کمیسیون قاطع خواهد بود.

مالک میتواند اضافه ارزش تعیین شده را در مدت پنجسال به اقساط مساوی سالانه پرداخت کند یا مقداری از اراضی خود را که قیمت آن معادل اضافه ارزش است تحويل دهد.

هر گاه مالک از پرداخت تمام یا بعضی اقساط و یا تحويل اراضی امتناع کند دادستان شهرستان محل به تشخیص کمیسیون فوق از طرف او سند انتقال آن مقدار از اراضی را که قیمت آن معادل حق دولت یا شهرداری محل از اضافه ارزش باشد برای واگذاری به دولت یا شهرداری امضاء خواهد کرد.

۳ - انجام عملیات لوله کشی آب آشامیدنی - برق - مؤسسات فرهنگی و بهداشتی و امثال آن موجب مطالبه اضافه ارزش از املاک واقع در حوزه آن عملیات نخواهد بود.

۴ - موقوفات از پرداخت حق اضافه ارزش معاف است.

ماده ۳۱ - دستگاههای تابعه دولت و بنگاهها و شرکتهای دولتی مجاز نیستند بدون موافقت قبلی وزارت دارائی و سازمان برنامه برای گرفتن وام یا اعتبار از مؤسسات خارجی اقدام کنند و یا برای گرفتن کمک فنی خارجی تعهداتی بنمایند.

ماده ۳۲ - سازمان برنامه مسئول تصفیه حساب برنامه هفت ساله دوم و وصول مطالبات و پرداخت دیون آن میباشد. کلیه هزینه‌ها و تعهدات و دیونیکه برای اجرای طرحهای برنامه هفت ساله دوم بشرح زیر ایجاد شده است از محل اعتبارات منظور در این قانون پرداخت خواهد شد.

الف - هزینه‌های اجرائی عملیات طرحهاییکه در آخر شهریور ماه ۱۳۴۱ در حال اجرا بوده است.

ب - تعهدات و دیون مربوط بطرحهاییکه در آخر شهریور ماه ۱۳۴۱ در دست اجراء بوده است.

ج - تعهدات و دیون مربوط بطرحهای خاتمه یافته تا آخر شهریور ماه ۱۳۴۱ سایر دیون سازمان برنامه مانند دیون مربوط بهزینه‌های ادارای و یا آنچه پس از رسیدگی بحسابهای برنامه دوم تعیین شده و میشود و مربوط بطرح خاص نیست و یا دیونیکه در اثر حکم مراجعت قانونی ایجاد شده و میشود از محل درآمد برنامه پرداخت خواهد شد بدون اینکه اعتبارات عمرانی منظور در این قانون را تقلیل دهد.

ماده ۳۳ - تأسیساتیکه طبق قانون برنامه هفت ساله دوم بوجود آمده و در موقع تصویب این قانون در اختیار سازمان برنامه میباشد با اعتبارات مربوط به وزارتخانه‌ها و بنگاهها و شرکتها و سایر دستگاههای دولتی مسئول منتقل میشود.

تأسیسات مزبور بازیافتی وضعی تحویل شود که از هر جهت برای بهره‌برداری آماده باشد.

دستگاه‌های دولتی موظفند بمحض اعلام سازمان برنامه نسبت به تحویل گرفتن تأسیسات اقدام نمایند.

ماده ۳۴ - دولت میتواند تأسیسات انتفاعی و تولیدی موجود متعلق بخودو همچنین تأسیساتی را که در اثر اجرای برنامه بوجود میاید اعم از تمام شده و یا در هر مرحله احداث کلاً یا قسمتی از سهام آن را بنا به پیشنهاد دستگاه ایجاد کننده یا اداره کننده این تأسیسات بترتیبی که در هر مورد مقرر خواهد داشت بفروش بر ساند

ماده ۳۵ - اختیارات صاحبان سهام متعلق بسازمان برنامه در شرکتهای قابعه آن سازمان باهذیر عامل سازمان برنامه میباشد که طبق سیاست کلی که از طرف هیئت عالی برنامه تعیین میشود اقدام نماید.

ماده ۳۶ - سازمان برنامه میتواند به ترتیبی که بموافقت بانک مرکزی خواهد رسید عملیات بانکی هر بوط بخودو یا مؤسسات تابعه را بواسیله بانک اعتبارات صنعتی انجام دهد و تمام یا قسمتی از وجوده هر بوط را در بانک مزبور نگاهداری نماید.

ماده ۳۷ - آئین نامه‌های اجرائی این قانون که بتصویب هیئت وزیران رسیده است تا پایان برنامه سوم قابل اجرا میباشد و تغییر آن با تصویب کمیسیون‌های برنامه مجلسین خواهد بود.

اعتبارات عمرانی برنامه سوم کشور

(مهر ۱۳۴۱ تا پایان سال ۱۳۴۶)

(براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)

پیش‌بینی منابع مالی و اعتبارات برنامه عمرانی سوم کشور

(از اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان سال ۱۳۴۶)

مبالغ بミلیارد ریال

۱۴۵/۱

۸/۶

پیش‌بینی منابع مالی

سهم سازمان برنامه از درآمد نفت

پذیره نفت

وامهای داخلی :

۱۲/۵

الف - اسناد خزانه
ب - وام بانک مرکزی برای پالایشگاه ولوله دوم نفت

ج - وام بانک مرکزی برای سایر طرحهای مشخص عمرانی ۵/۲

۴/۲

متفرقه و انتقالی از برنامه دوم

۳/۵

استفاده از اعتبارات کوتاه مدت

۶۰/۹

وامهای خارجی

۲۵۰/-

اعتبارات برنامه سوم

۲۳۰

اعتبارات عمرانی

۲۰

هزینه‌های اداری و بازپرداخت وامها

۲۵۰

صورت عمرانی برنامه سوم کشور (اول مهرماه ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)

خلاصه کل فصول ۱۰ گذانه

عنوان فصل	شماره فصل
اعتبارات عمرانی برنامه سوم (براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)	
۴۹۰۰۰	۱ کشاورزی و آبیاری
۲۷۰۰۰	۲ صنایع و معادن
۴۱۵۰۰	۳ نیرو و سوخت
۵۶۰۰۰	۴ ارتباطات و مخابرات
۱۷۴۰۰	۵ فرهنگ
۱۳۵۰۰	۶ بهداشت و بهداری
۳۶۰۰	۷ کار و نیروی انسانی
۷۰۰۰	۸ عمران شهری
۱۵۰۰	۹ برنامه ریزی و آمار
۱۳۵۰۰	۱۰ خانه سازی و ساختمان
۲۳۰۰۰۰	جمع کل فصول

صورت اعتبارات عمرانی برنامه سوم کشور (اول مهرماه ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶) (متوجه مبالغ به میلیون ریال)

فصل اول - کشاورزی و آبیاری

عنوان بند	اعتبارات عمرانی برنامه سوم(براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)	نمک. ج.م.
آبیاری	۲۲۰۰۰	۱
اصلاحات ارضی	۷۰۰۰	۲
اعتبارات کشاورزی	۸۰۰۰	۳
آموزش و تحقیقات	۵۰۰	۴
بهبود و تولید محصولات کشاورزی	۴۱۰۰	۵
حفظ منابع طبیعی	۹۰۰	۶
دامپروری و دامپزشکی	۱۲۰۰	۷
محصولات نباتی	۸۰۰	۸
عمران روستائی و ترویج	۴۵۰۰	۹
جمع فصل اول	۴۹۰۰۰	

صورت اعتبارات عمرانی نامه سوم کشور (اول مهرماه ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)
 (مبالغ به میلیون ریال)

فصل دوم - صنایع و معدن

ردیف	عنوان	اعتبارات عمرانی	بر نامه سوم (بر اساس ۲۳۰ میلیارد ریال)
۱	کمک بسرمايه گذaran خصوصی در صنایع	۶۰۰	
۲	سرمايه گذاري در مؤسسات صنعتی و انتفاعی دولت	۲۶۰۰	
۳	کمک فنی بسرمايه گذaran خصوصی در معدن	۳۰۰	
۴	سرمايه گذاري در معدن دولتی	۵۰۰	
۵	سرمايه گذاري در صنایع دولتی جدید	۱۸۰۰۰	
۶	اعتبارات درازمدت سرمايه گذaran خصوصی	۵۰۰۰	
	و مشارکت در سرمايه گذاري با آنها		
	جمع فصل دوم	۲۷۰۰۰	

فصل سوم - نیرو و سوخت

صورت اعتبارات عمرانی برنامه سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)

(مبالغ به میلیون ریال)

عنوان بند	اعتبارات عمرانی	در نامه سوم (بن اساس ۲۳۰ میلیارد ریال)	نیرو و سوخت
۱	برق هر آن کز عملده	۱۷۰۰۰	
۲	برق شهرهای متوسط	۲۵۰۰	
۳	برق شهرهای کوچک و روستاهای	۱۰۰۰	
۴	بررسی و خدمات فنی	۵۰۰	
۵	سوخت	۲۰۵۰۰	
	جمع فصل سوم	۴۱۵۰۰	

صورت اعتبارات عمرانی بر ^{نامه} سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)
 (مبالغ به میلیون ریال) **فصل چهارم - ارتباطات و مخابرات**

عنوان بند	مبلغ	اعتبارات عمرانی
الف - راههای اصلی	۱	۲۷۵۰۰
ب - راههای فرعی	۲	۸۵۰۰
راه آهن	۳	۶۰۰۰
بنادر	۴	۴۰۰۰
فرودگاهها	۵	۳۰۰۰
هواشناسی	۶	۳۰۰
مخابرات	۷	۶۱۰۰
نقشه برداری	۸	۲۰۰
جلب سیاح		۴۰۰
جمع فصل چهارم	۵۶۰۰۰	

صوصت اعتبارات عمرانی برنامه سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل پنجم - فرهنگ

عنوان بند	مبلغ	اعتبارات عمرانی برنامه سوم (براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)
تعلیمات ابتدائی	۱	۱۱۰۰۰
مبارزه با بیسوادی	۲	۵۰۰
تعلیمات متوسطه	۳	۱۳۰۰
تربیت آموزگار	۴	۵۰۰
تعلیمات دانشگاهی	۵	۳۰۰۰
تربیت بدنسی و پیشاہنگی	۶	۵۰۰
کمک به مؤسسات فرهنگی خاص	۷	۱۰۰
کتاب و کتابخانه	۸	۵۰۰
جمع فصل پنجم	۱۷۴۰۰	

صورت اعتبارات عمرانی پنجم سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل ششم - بهداشت و بهداری

عنوان بند	تحقيقات	ردیف
	۱	اعتبارات عمرانی
	۲	برنامه سوم (براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)
۶۰۰	تأسیسات و تجهیزات و وسائل	۱
۳۹۰۰	مبارزه با بیماریها	۲
۸۲۰۰	خدمات ویژه بهداشتی	۳
۳۰۰	آموزش کادر فنی	۴
۵۰۰		۵
۱۳۵۰۰	جمع فصل ششم	

صورت اعتبارات عمرانی برنامه سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل هفتم - کار و زیروی انسانی

عنوان بند	مبلغ	اعتبارات عمرانی برنامه سوم (براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)
۱ تعلیمات کشاورزی	۹۰۰	
۲ تعلیمات حرفه‌ای	۹۰۰	
۳ تعلیمات حرفه‌ای ضمن کار	۴۵۰	
۴ تعلیمات عالیه فنی	۶۵۰	
۵ تعلیمات حرفه‌ای سر بازان	۷۰	
۶ تعلیمات مدیریت و بهبود تشکیلات	۴۰۰	
۷ امور مربوط بکار و کارگری	۲۳۰	
جمع فصل هفتم	۳۶۰۰	

صودت اعتبارات عمرانی بیان نامه سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)
 (مبالغ به میلیون دریال)

فصل هشتم - عمران شهری

عنوان بند	بعض	اعتبارات عمرانی برنامه سوم (براساس ۲۳۰ میلیارد دریال)
نقشه‌های جامع	۱	۱۵۰
آب مشروب و طرحهای بهداشت شهری	۲	۶۴۰۰
طرحهای حفاظتی	۳	۴۵۰
جمع فصل هشتم		۷۰۰۰

صورت اعتبارات عمرانی برنامه سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)
فصل نهم - برنامه ریزی و آمار
(مبالغ به میلیون ریال)

عنوان بند	برنامه ریزی	آمار	ج.
عنوان	برنامه ریزی	آمار	ج.
اعتبارات عمرانی	۷۰۰	۱	۵۸
برنامه سوم (براساس ۲۳۰ میلیارد ریال)	۸۰۰	۲	۵۹
جمع فصل نهم	۱۵۰۰		

صورت اعتبارات عمرانی بر نامه سوم کشور (اول مهر ۱۳۴۱ تا پایان ۱۳۴۶)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل دهم - خانه سازی و ساختمان

ردیف	عنوان بند	اعتبارات عمرانی بر نامه سوم (بر اساس ۲۳۰ میلیارد ریال)
۱	خانه سازی و ساختمان	۱۳۵۰۰
	جمع فصل دهم	۱۳۵۰۰

قانون بالا مشتمل بر ۳۷ ماده و ۷ تبصره و جداول ضمیمه که
لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم و
در تاریخ روز چهار شنبه بیست و هفتم اردیبهشت ماه ۱۳۴۶ تصویب
مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه بیست و یکم خرداد ماه
یکهزار و سیصد و چهل و شش شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی
قرار گرفت.

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی